

הערכה: דרעי יפטר בימים הקרובים

מיד אחרי קבלת פסק הדין בבג"ץ כתבה היועמ"שית לראש הממשלה בנימין נתניהו: "דרעי אינו יכול להמשיך לכהן כשר בממשלת ישראל" • בש"ס - וכך גם דרעי עצמו - מצפים מנתניהו לפתור את הבעיה • ביום ראשון: ועדת החוקה של הכנסת תרון בהצעתו של יו"ר הוועדה, ח"כ שמחה רוטמן, לשינוי חוק יסוד: השפיטה - שנחשבת לקיצונית יותר מזו של שר המשפטים יריב לוין

טובה צימוקי קובי נחשוני וחיים גולדיטש

היועצת המשפטית לממשלה, גלי בהרב-מיארה, דורשת מראש הממשלה בנימין נתניהו, לפטר את יו"ר ש"ס אריה דרעי, בעקבות פסק הדין של בג"ץ שפסל את דרעי מלכהן כשר. כבר שלשום, לאחר פסק הדין, העבירה היועמ"שית מכתב לראש הממשלה: "על פי פסק הדין שניתן, חבר הכנסת דרעי אינו יכול להמשיך לכהן כשר בממשלת ישראל. אשר על כן, ועל פי סמכותך הקבועה בחוק יסוד: הממשלה, עליך לפי עול בהתאם לפסק הדין ולהעביר אותו מתפקידיו בממשלה. נוכח המגבלות שברדין החלות בעניינה, יש למנות גורם אחר לכהן בתפקיד שר הבריאות ושר הפנים".

בש"ס העריכו אתמול שנתניהו יפטר את דרעי ביממה הקרובה. גורמים במפלגה אמרו לאחר השיחות בין נתניהו ודרעי שקיימת סבירות גבוהה שנתניהו יקיים את החלטת בג"ץ עוד לפני כניסת השבת.

ההתייעצויות שקיימו בכירי ש"ס והליכוד מרגע קבלת פסק הדין העלו שבעקבות הפסיקה ונימוקה, האפשרויות לפתרון סוגיית דרעי מצומצמות מאוד. בש"ס לא מוכנים לקבל מצב שבו דרעי לא יהיה חלק מהממשלה, ורואים באנשי הליכוד האחראים לטפל בנושא. דרעי עצמו אמר בימים האחרונים בשיחות סגורות שהאחריות היא על נתניהו, וציון

כי הוא זה שצריך לפתור את הבעיה.

בש"ס ובליכוד מבינים שגם חזרה למסלול המ"קורי - פנייה ליו"ר ועדת הבחירות כדי שיכריע אם דבק קלון במעשי יו"ר ש"ס - תסבך את הנושא. פנייה של דרעי ליו"ר ועדת הבחירות, וקביעה מצדו שדבק קלון במעשיו של דרעי, תביא להפסקת כהונתו בכנסת לפי חוק יסוד: הכנסת. כך, דרעי יפסיד לא רק את מקומו סביב שולחן הממשלה אלא ייאלץ לנהל גם את ענייני ש"ס מחוץ לכנסת.

על פי פרופסור יניב רוזנאי מאוניברסיטת רייכמן, ראש הממשלה נתניהו יכול למנות את אריה דרעי כראש ממשלה חלופי. כמו שכהונתו של נתניהו אושרה על ידי בית המשפט העליון למרות כתב האישום התלוי ועומד נגדו, יינהג דרעי מאותו מעמד, והעניין יפתור את בעיית הסבירות. אלא שעל פי החוק, במקרה כזה הכנסת צריכה לתת אמון מחודש בממשלה דוראשית - דבר

ח"כ שמחה רוטמן | צילום: יואב וודקביץ'

שעלול ליצור תסבוכת פוליטית. שאלה נוספת היא האם סוגיית "ההשתק השיפוטי" לא תעלה שוב. אם חלק מהשופטים טוענים שדרעי מושחק מלכהן כשר, סביר שהוא גם מושחק מלכהן כראש ממשלה חלופי, כך שגם סוגיה זו עשויה להתגלגל לפתחו של בג"ץ.

בקואליציה בוחנים גם אפשרות לנסות למנות את דרעי לממלא מקום ראש הממשלה, עם סמכויות מוגדרות ותחומי אחריות, אבל החוק כיום קובע שממלא מקום ראש הממשלה חייב להיות חבר כנסת שמשתייך לסיעת ראש הממשלה. בינתיים, גורם בקואליציה אמר אתמול: "המענה שלנו לבג"ץ דרעי נקבע בל"ו של ועדת החוקה של הכנסת - חקיקת תיקון לחוק יסוד: השפיטה, שיבטל את עילת הסבירות, כדי שבית המשפט לא יתערב בהחלטות ממשלה ומינויים".

כבר ביום ראשון יחלו הדיונים בכנסת על ההצעה שתמנע מבית המשפט לפסול פעולה בטענה שהיא לוקה ב"חוסר סבירות".

מחלקת הייעוץ במשרד המשפטים עדיין לא פרה סמה את חוות דעתה על הצעת התיקון לחוק של שר המשפטים יריב לוין, וכצעד מחאה - התחיל יו"ר ועדת החוקה של הכנסת, ח"כ שמחה רוטמן, לבנות נוסח מטעמו שיוצג בדיון ביום ראשון. ההצעה, שמכונה "חיוזק הפרדת הרשויות", היא קיצונית יותר מהצעת החוק של השר לוין. שני הנוסחים צפויים להתאחד, לאחר שמשרד המשפטים יחווה דעתו על הנוסח של שר המשפטים.